

מלאכת מלבן - אחרונים

שו"ת יביע אומר חלק ד אורח חיים סימן ל אות יט

במברשת שמכניסה לפיו בודאי שמניחה במקום נקי, ולפני שמצניעה מנקה אותה יפה להשתמש בה למחר, וא"כ אין לחוש בה משום כיבוס. וכמ"ש הרמ"א - שבגד שאין עליו לכלוך מותר לתת עליו מים מועטים, אבל לא מים מרובים שמא יסחוט. ויש אוסרים בכל ענין. ומשמע דדעתו כהדעה הראשונה שהובאה בסתם. וכן נראה דעת מרן בשו"ע (סי' שיש סעיף טז) שכתב: מים שיש בהם תולעים מותר לשתותן ע"י מפה וכו'. ומבואר בב"י שם דהיינו כסברת האומרים דלא אמרינן שריית בגד במים זהו כיבוסו אלא דוקא בשיש בו טינף. אלא דקשה ממה שכתב מרן בשו"ע (שם ס"י) אבל בסודר מים אסור משום ליבון ויין מותר. וכן פסק (בסימן שלד סעיף כד) גבי טלית שאחז בו האור יכול לתת עליו שאר משקין שיכבה כשיגיע להם אבל לא מים משום כיבוס. וכבר עמד בזה בשו"ת דרכי נועם (חאו"ח ס' ד). ומסיק דלעולם דעת מרן דדוקא בשיש בו טינף אומרים שרייתו זהו כיבוסו, וזה במים מועטים שאין לגזור פן יסחוט, אבל במים מרובים חוששים ולכן אסר במקומות שמדובר במים מרובים וגוזרים שמא יסחוט. ועכ"פ פשוט שבשער יש להקל יותר, וכל שאין עליו לכלוך מותר לתת עליו מים, ואפילו במים מרובים אין לגזור שמא יסחוט, הואיל ואיסור סחיטה בשער אינו אלא מדרבנן ולא גוזרים גזרה לגזרה.

שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ב סימן עו

בדבר המפות של פלאסטיק מסתבר שאינו דומה לעורות שהוא דבר שאין המים נכנסין כלל לתוכו אלא רק על גביו כמו עצים ומתכות ואף הרכים לענין זה הם כהקשים שלכן אין זה ענין כבוס ואין לדמות בסברות מינים אחרים לעורות, הגע עצמך דהא בעורות אפילו קשין איכא מ"ד בזבחים דף צ"ד שאיכא איסור כבוס והרבה ראשונים פוסקים כי כן לדינא. אבל ומ"מ לא מדמינן להו מינים אחרים דהא מותר להדיח כלים אף אלו שאין קשין יותר מעורות קשים, שלכן אין לנו אלא עורות, אבל מ"מ כיון שלא שייך למצוא דין זה מפורש דהוא מין חדש שדורות שלפנינו לא ראו אותם מן הראוי להחמיר שלא לשפשף בידיים בחוזק שהוא כעין שפשוף צדו זה על זה ורק לנקות ע"י מים בקלות יש להקל לכו"ע.

שש"כ - אין לנקות בגדים בשבת, האיסור כולל: שריית הבגד במים, שפשוף הבגד, סחיטת הנוזלים.

בגד העשוי מניילון או גומי ללא שום בד מותר לשרות במים.

יש לחוש באיסור תורה שאפילו בבגד נקי אומרים שרייתו זהו כיבוסו.

ילקוט יוסף - נראה יותר ששיטת השו"ע שלא אומרים בבגד שרייתו זהו כיבוסו אלא בבגד שיש עליו לכלוך ולא בבגד נקי.

ולמרות שאין הדברים מבוארים במפורש בדבריו, ויש פנים לכאן ולכאן, ניתן להקל.

הרוחץ ידיו בשבת טוב לנגבם זו בזו בכח כדי להסיר המים מעליהם קודם שיקנחם במגבת, אך אין זה חיוב מעיקר ההלכה ולכן רבים נהגו להקל בזה.

תליית כביסה בשבת

שו"ע סימן שא סעיף מה

מי שנשרו כליו במים, הולך בהם ואינו חושש שמא יבא לידי סחיטה. ולא ישטחם לנגבם, מפני מראית העין, שלא יחשדוהו שכבסן בשבת. ואפילו בחדרי חדרים, שאין שם רואים, אסור.

ולא אסרו אלא לשתחן בשבת, אבל אם שטח מע"ש כלים המכובסים, אינו חייב לסלקן בשבת.

משנה ברורה - הטעם שאסור אפילו בחדרי חדרים הוא כי לא חילקו חכמים בתקנתם.

כתבו התוספות והרא"ש דוקא במקום שיש חשש שיחשדוהו הרואים שעשה איסור דאורייתא כגון כאן בכיבוס בזה אסור אפילו בחדרי חדרים, משא"כ בדבר שהוא איסור דרבנן אפילו למה שיסברו הרואים לא החמירו לאסור בזה כי אם בפרהסיא.

בן איש חי שנה שניה פרשת ויחי

השו"ע דיבר על בגדים יש בהם לחלוחית מים או לחלוחית זיעה, כי אם הם יבשים למה ישטחם, אבל לענין דינא אפילו אם יבשים אסור לשטחם כדרך ששטחין כלים המכובסים מפני החשד, כי הרואה אינו יודע שהם יבשים, ועיקר גזרת חז"ל הוא על השטיחה, שבעת שרואים אותו שוטח בשבת חושדים אותו שכבסם בשבת, ולכן אם היו שטוחים מע"ש אינו חייב לסלקן, וישארו שטוחים בשבת, כי הגזירה היא על עת ששטח. ואפילו שנראה הבגד מרחוק שהוא יבש בעת ששטחו, עם כ"ז

יחשוד שנתלכלך קצת ממנו וכבס הלכלוך, ולכן גם בגד יבש כולו לגמרי, אסור לשטחו בשבת.

אם עבר ושטח בגדיו בשבת, אף על פי שעשה איסור אין מחייבים אותו לסלקם ולהסירם, כי הגזירה היתה על השטיחה, וכבר עשה האיסור ששטח ועבר על דברי חז"ל, ולמאי נפק"מ אם יסירם, בזה לא יתקן החשד..

שש"כ - אסור לתלות בגדים במקום שרגילים לתלות כדי ליבשם. ולכן אטבי כביסה דינם ככלי שמלאכתו לאיסור.

בגדים שמותר לשרותם במים בשבת, מותר לתלותם בשבת.

בגדים שנתלו לפני שבת, אסור להורידם בשבת אא"כ היו בשעת כניסת השבת יבשים או לחים.

ילקוט יוסף - מותר להוריד בשבת כבסים שנתלו לפני שבת אפילו היו רטובים קצץ בין השמשות.

גם בגד יבש אסור לתלות בשבת.